

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ

Демченко Анжела

12 спф-з

ШИПШИНА

- **Шипшина звичайна (дика троянда)** - багаторічна чагарникова рослина сімейства розоцвітних, висотою від 1 до 2 м. Квітки красиві, поодинокі, рожеві, з приємним запахом. Цвіте у червні - липні. Плід яйцевидної форми, оранжево-червоний, м'який, на смак кислувато-терпкий. Плоди дозрівають у серпні - вересні.
- **Поширення:** Шипшина зустрічається в лісовій та лісостеповій зонах Росії, в Казахстані, Західному Сибіру, на Уралі. Росте на узліссях лісів, по ярах. Широко поширена як декоративна рослина.
- **Використана частина:** Плоди, коріння, листя, квіти. Основна перевага плодів шипшини - багатий набір вітамінів: аскорбінова кислота, рибофлавін, вітаміни К, Р, Е, каротин. У середньому в плодах від 2,46 до 5,520% вітаміну С, 9,75% каротину, 14,1% пектинових речовин, 1,58% лимонної кислоти, 23,97% загальних цукрів, 18,56% інвертних цукрів, 5,00% сахарози, 8,92% пентозанів. У корі, коренях і листі шипшини є дубильні речовини, особливо багато їх у виникаючих на ягодах шипшини галлах (до 80%).

МОЛОЧАЙ

Молочай (Еуфорбія) – низьке трав'яниста рослина, що утворює пухкі зарості. Стебла – прямостоячі, численні. Листя – вузькі, жовтуватого або сизого відтінку (залежно від віку рослини). Цвіте молочай з травня протягом місяця. До середини липня, як правило, кущі розпадаються і можуть заглушити види, що ростуть поблизу.

Молочай – види і місця зростання

- Сімейство молочайних досить численне – більше 2000 видів (молочай беложілковий, бородавчастий, блискучий, молочай « голова медузи » ;, тригранний, молочай тірукалі і мн. ін.). Ті чи інші зразки поширені по всьому світу, п'ята частина з яких зустрічається тільки в Південній і Центральній Африці.
- На території Росії росте більше 100 видів, представлених як багаторічними, так і однорічними екземплярами. Деякі види зовні не мають нічого спільного. Одні складаються тільки з листя, інші – з листя і стебла, а треті – схожі на кактуси, але всі вони мають загальну властивість – містять молочний сік білого кольору, укладений в розгалужені судини без перегородок.

ЧЕБРЕЦЬ

Чебрець – хороший медонос, за що його і люблять бджолярі. Ця рослина, застосовується для виробництва фармацевтичної, харчової та парфумерної продукції. З давніх часів, чебрець збирали в один з головних православних свят – Трійцю. Вважалося, що саме в цей період часу, посилюються лікувальні властивості чебрецю. Зібравши букети з ароматного чебрецю, їх ставили у вазу, засипали чебрецем підлогу в будинку і плели вінки. У даній публікації, будуть розглянуті лікувальні властивості чебрецю та його застосування в лікуванні різних захворювань.

ГЛІД

- Глід колючий (народні назви: глод, боярка) відноситься до сімейства розоцвітих. Має досить міцну деревину, захисну роль виконують колючки. Через велику кількість твердих гострих колючок глід називають ще пазуристом чагарником. Птахи в гілках глоду в'ють гнізда і спокійно висиджують пташенят, знаючи, що жоден хижак не ризикне забратися в колючу крону. Пернаті господарі ретельно очищають деревце від комах-шкідників, тим самим запобігаючи різні захворювання і зберігаючи хорошу врожайність.

РОМАШКА

- Ромашка є однорічним рослиною. Вона володіє коротким коренем і 20-50 см стеблом. Листя має перисто-розсічену форму і концентруються на стеблі по дві три штучки. Суцвіття нагадують кошик, яка знаходиться на кінці гілки. До складу кошики входять квіти, білі та жовті крайові трубчасті серединні. Плоди ромашки легкі і дрібні, приміром, 20 000 плодів становлять 1 грам ваги. Ложе кошика представляє собою вигнуту конусоподібну форму. Ромашка цвіте навесні, з травня по червень.

ЧИСТОТІЛ

- Чистотіл дійсно використовується в медицині для лікування багатьох захворювань шкіри, але нітрохи менш ефективно він допомагає і від інших, в тому числі і внутрішніх хвороб. **В народі його називають “бородавник”, оскільки чистотіл позбавляє від різних наростів і утворень на шкірі.** Якщо перевести офіційна назва з латині, то виявиться, що чистотіл це ласточкина трава. Така назва зумовлена поведінкою ластівок у природі - коли вони з'являються, чистотіл починає цвісти, коли вони відлітають - відцвітає.
- Чистотіл можна зустріти де завгодно, нерідко він росте як бур'ян у придорожніх палісадниках, пробивається крізь асфальт біля бордюрів або розкошує в більш комфортабельних умовах - на пустирях, у лісі, гайках. Це яскраво-зелений могутній розлогий кущ, у висоту може досягати одного метра. Квіти ніжні, жовті, зібрані в зонтичні суцвіття. Особливістю чистотілу є сік яскраво-жовтого або блідо-оранжевого кольору, який він виділяє, якщо відламати гілочку або листочок. Сік є цілющим, але при цьому рослина вважається отруйною - тварини її не їдять, а готувати лікарські препарати на його основі треба тільки суворо дотримуючись рецептури.

КАЛИНА

- З незапам'ятних часів калина є універсальним засобом для лікування різних хвороб. Незважаючи на те, що плоди цього багаторічного чагарнику сімейства жимолостевих володіють специфічним кисло-гірким смаком і різким запахом, який подобається далеко не всім, за своїм цілющим властивостям вони багато в чому перевершують такі перевірені століттями кошти, як малина і чорниця. І це не дивно, адже в калині міститься величезна кількість вітаміну С, йоду, пектинових і дубильних речовин, міді і заліза. Саме тому калина є відмінним засобом профілактики серцево-судинних захворювань і застосовується при лікуванні гіпертонії і атеросклерозу.

БУЗИНА ЧОРНА

- **Бузина чорна** (*Sambucus nigra*) - одна з найвідоміших і найбільш знищувальних людьми чагарникових культур. Бузина чорна дуже легко розмножується, в тому числі і за допомогою птахів, що розсіюють її насіння, тому вважається переважно бур'янистою рослиною. Можна було б вважати бузину чорну бур'яном, якби вона не мала харчового і лікарського значення, до того ж, прекрасний медонос і технічна культура. До всього іншого, бузина чорна відмінно підходить для ландшафтного дизайну (витримує обрізування і відрізняється швидким зростанням).

ВАЛЕРІАНА ЛІКАРСЬКА

- Валеріана (більше 15 назв - валеріана лікарська, одолян, маун, котячий корінь і ін.) Відноситься до багаторічних трав'янистих рослин родини жимолостевих. На короткому товстому кореневище (довжиною до 3 см) густо посаджені численні шнуровідніе світло-бурі коріння, саме вони дають сильний специфічний запах разом з солодкувато-гірким смаком. Стебло пряме, ребристий, стоячий, у верхній частині розгалужене.
- На першому році виростають тільки розеткові листя. Ланцетні, непарноперисторозсічені, з зубчиками по краях листочки з'являються на другому році. Квітка невеликий, блідо-рожевий, запашний, зібраний в верхівкові щитковидні-волотисте суцвіття. Період цвітіння валеріани з червня по серпень, відбувається це тільки на другому році життя. Дозрівання плодів відбувається з липня по вересень. Плід у вигляді довгастої яйцевидної семянки з перистим чубком. Розмножується насінням.

КАЛЕНДУЛА

- Календула лікарська є однорічним рослиною. Стебло прямостоячий і в довжині сягає до 70 см. Листя і пагони цієї рослини опушені дрібними волосками. Листя має сіро-зелене забарвлення, в діаметрі складають 5-6 см. Опале пелюстки містять плоди, які утворюються з трубчастої середини. Плоди календули складаються з насіння вигнутої форми.

МАТИ-Й-МАЧУХА

Мати-й-мачуха є багаторічна трав'яниста рослина з золотисто-жовтим забарвленням квіток. Ця рослина має примітні зовнішні риси, за якими його за простою можна відрізнити від інших. Його листя у верхній частині гладкі, а в нижній - оксамитові. Це є відмінною рисою даної лікарської рослини.

МЕЛІСА ЛІКАРСЬКА

- **Меліса лікарська** - багаторічна трав'яниста рослина родини губоцвітних. Цвіте в липні і серпні.
- **Поширення:** у дикому вигляді зустрічається лише в південних районах нашої країни. Широко культивується в садах і городах як пряна і лікарська рослина, в лісостеповій та степовій зоні Росії. Погано переносить морози, потребує укриття на зиму.
- **Використана частина:** листя і верхівки трави. Листя меліси з приємним лимонним запахом і злегка в'язучим, гіркувато-пряним смаком. Масло - жовтувата прозора рідина. Володіє приємним лимонним запахом. Сильний лимонний запах меліси обумовлений ефірним маслом, що складається з цитраля, цитронеллаля, мірцена і гераніола. У рослині виявлено слиз, смоли, гіркоти, аскорбінова кислота (до 150 мг%), дубильні речовини, кавова, олеанова і урсолова кислоти. У насінні міститься до 20% жирної олії.

ПОЛИН ГІРКИЙ

Полин росте протягом одного року. Її довжина становить 1,5 метра у висоту. Трава має гіллясті стебла, сріблясту забарвлення з-за густих волосків, специфічний запах. Зібране волотисте або гроноподібне суцвіття полину має форму маленької кошики. Квітки бувають різного забарвлення починаючи від рожевої, закінчуючи жовтою і білою. Квіти, розташовані на краю стебел, мають вузький віночок, на середині - трубчатий вигляд. Плодом рослини виступає сім'янка, яка дає 30 000 насіння на рік.

ЧОРНИЦІ

- Про лікувальні властивості чорниці людям було відомо дуже давно. У стародавній Русі лікарі та травники широко використовували цю рослину в лікувальних цілях. Застосування чорниці в якості цілющого засобу є актуальним і нині.
- Примітно, що в лікувальних цілях використовують як ягоди, так і листя чорниці. У яких же випадках застосовують ті чи інші частини цієї рослини?

АКАЦІЯ

- Акація біла - це дерево родини бобових, що досягає у висоту до 15-20 метрів, з красивою розкидистою кроною і білими, приємно пахнуть квітками, зібраними в кисті. Акація цвіте з кінця травня до початку червня, після чого на дереві з'являються плоди - темно-бурі плоскі стручки, що мають від 4 до 6 насіння бобової форми.
- Акація біла застосовується не тільки в медицині. Запашне масло, приготоване з її квіток, широко використовується в парфюмерії- деревина є відмінним оздоблювальним матеріалом. Крім того, акація - це чудовий медонос.